

Imię i nazwisko.....

EGZAMIN WSTĘPNY Z GEOGRAFII
DO
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI FUNDACJI
EKOS W SWARZĘDZU
20 czerwca 2020 r.

Informacje:

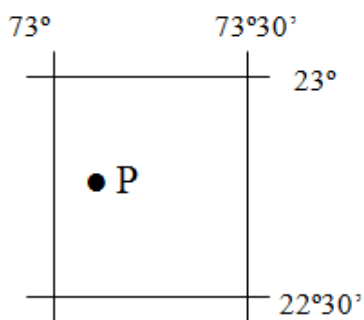
1. *Na rozwiązanie testu masz 90 minut.*
2. *Maksymalnie możesz uzyskać 100 punktów.*
3. *Przy każdym zadaniu została podana liczba punktów możliwych do otrzymania.*
4. *Wykonując zadania, stosuj się do instrukcji zawartych w poleceniach.*
5. *Nie używaj korektora. Jeśli popełnisz błąd, przekreśl błędną odpowiedź.*
6. *Obok lub powyżej odpowiedzi przekreślonej zapisz odpowiedź poprawną.*
7. *Po zakończeniu pracy sprawdź, czy rozwiązałeś wszystkie zadania.*

Powodzenia!

Zadanie 1. (2 pkt)

Określ współrzędne geograficzne punktu P, wybierając je spośród wartości oznaczonych literami A–F.

a) długość geograficzna: .....

b) szerokość geograficzna: .....

- A. 73°05'E   B. 23°N   C. 22°45'E   D. 22°45'N   E. 73°05'N   F. 73°E**

Zadanie 2. (1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Powierzchnia administracyjna Polski wynosi

- A. 322,6 tys. km².   C. 232,6 tys. km².**
B. 312,7 tys. km².   D. 213,7 tys. km².

Zadanie 3. (4 pkt)

Korzystając z mapy i podanych poniżej nazw państw, wpisz do odpowiedniego wiersza tabeli nazwy państw sąsiadujących z Polską oraz ich stolic.

Numer	Nazwa państwa	Nazwa stolicy
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

Zadanie 4. (1 pkt)

Podkreśl dwa podpunkty w których wymieniono konsekwencje rozciągłości południkowej Polski.

- A. Różnice w wysokości górowania Słońca.
- B. Położenie w dwóch strefach czasowych.
- C. Różnice w momencie wschodu i zachodu Słońca.
- D. Różnice długości trwania dnia i nocy.

Zadanie 5. (2 pkt)

Oblicz, ile wynosi różnica czasu słonecznego między Warszawą (21°E) a Poznaniem (17°E).

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź: .....

Zadanie 6. (1 pkt)

Uszereguj wymienione poniżej ery geologiczne od najstarszej do najmłodszej.

paleozoik, kenozoik, mezozoik, prekambr

kolejność: .....

era najstarsza

era najmłodsza

Zadanie 7. (3 pkt)

W poniższych parach wydarzeń geologicznych A i B podkreśl to wydarzenie z przeszłości geologicznej Polski, które jest starsze.

A. zlodowacenie (epoka lodowcowa) - powstanie pokładów węgla kamiennego

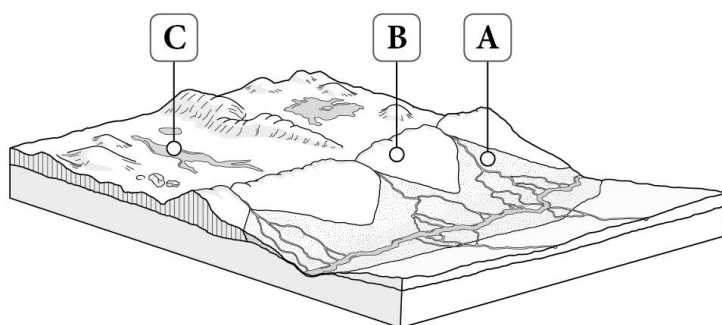
B. panowanie dinozaurów - kształtowanie się skorupy ziemskiej

C. powstanie Morza Bałtyckiego – powstanie Gór Świętokrzyskich

Zadanie 8. (2 pkt)

Na ilustracji zaznaczono literami (A–C) formy polodowcowe. Przyporządkuj opisowi właściwą nazwę formy wybraną spośród podanych oraz literę, którą zaznaczono tę formę na ilustracji.

sandr, jezioro rynnowe, wznórz moreny czołowej, pradolina

Rozległe równiny zbudowane ze żwirów oraz z piasków naniesionych przez wody topniejącego lodowca.

Nazwa formy .....

Litera .....

Zadanie 9. (2 pkt)

Zaznacz dwie poprawne odpowiedzi.

Które z podanych cech są charakterystyczne dla krajobrazu młodoglacjalnego?

A. Występowanie licznych jezior.

B. Widoczne w terenie formy rzeźby np. ozy, kemy i sandry.

C. Bardzo mała liczba jezior (głównie zamulone misy jeziorne).

D. Monotonna rzeźba terenu, bardzo małe wysokości względne.

Zadanie 10. (2 pkt)

Rozpoznaj przedstawione na fotografiach formy polodowcowe, powstałe w wyniku działalności lodowców górskich. Nazwy rozpoznanych form wpisz w wyznaczone miejsca pod rysunkami.

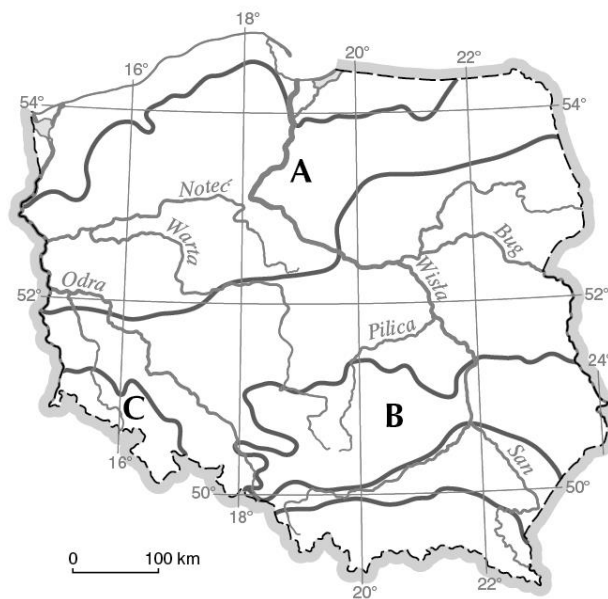

1. ....

2. ....

Zadanie 11. (2 pkt)

Podaj nazwy pasów ukształtowania rzeźby terenu zaznaczonych na mapie literami od A, B i C.

A. ....

B. ....

C. ....

Zadanie 12. (3 pkt)

Uzupełnij zdania na podstawie danych klimatycznych zamieszczonych w tabeli oblicz.

Miesiące	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnia temp. powietrza (°C)	-5,1	-5,0	-1,0	5,8	12,0	15,5	16,8	16,1	12,0	7,3	1,4	-2,5
Suma opadów (mm)	36	26	30	36	54	70	71	72	55	45	50	39

A. roczną amplitudę temperatury powietrza,

miejsce na obliczenia

Wynik .....

B. sumę opadów dla trzech ostatnich miesięcy roku,

miejsce na obliczenia

Wynik .....

C. średnią temperaturę powietrza dla trzech najcieplejszych miesięcy roku.

miejsce na obliczenia

Wynik .....

Zadanie 13. (3 pkt)

Przeczytaj poniższe zdania dotyczące klimatu Polski, a następnie wpisz obok zdań prawdziwych literę P, a obok fałszywych – literę F.

A. Na wschodzie kraju zimą wartości temperatury powietrza są wyższe niż na zachodzie. ....

B. Poza terenami górskimi najchłodniejszym regionem Polski jest Pojezierze Suwalskie. ....

C. Na wybrzeżu Bałtyku średnie wartości temperatury powietrza są niższe niż w Karpatach. ....

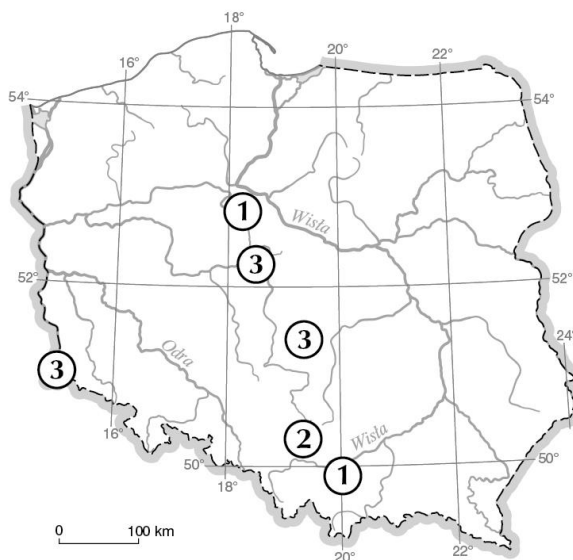
D. Najniższe roczne sumy opadów notuje się m.in. w Wielkopolsce. ....

E. Latem najchłodniej jest na obszarach górskich. ....

F. Im dalej na wschód, tym roczna amplituda temperatury powietrza jest większa. ....

Zadanie 14. (2 pkt)

Na mapie konturowej Polski zaznaczono cyframi miejsca wydobycia czterech surowców mineralnych. Zaznacz prawidłowe dokończenia zdań.

14.1. Cyfrą 3 oznaczono miejsce wydobycia

- A. soli kamiennej.
- B. węgla brunatnego.
- C. rud miedzi.
- D. węgla kamiennego.

14.2 Surowiec oznaczony cyfrą 1 należy do grupy surowców

- A. skalnych.
- B. energetycznych.
- C. chemicznych.
- D. metalicznych.

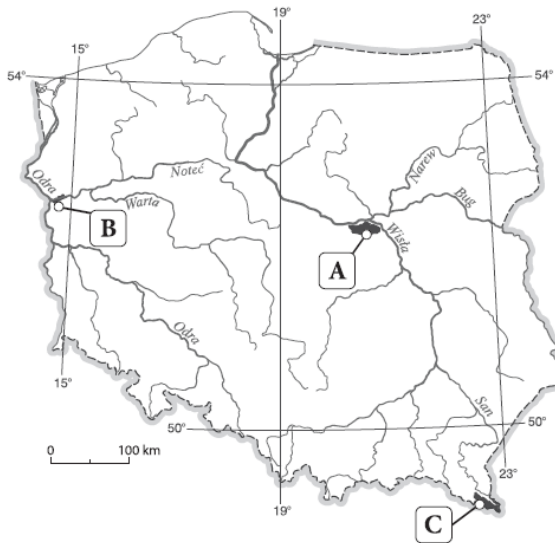
Zadanie 15. (4 pkt)

Poniższe zdania dotyczą wód, gleb i szaty roślinnej Polski. **Obok zdania prawdziwego wpisz literę P, a obok fałszywego – literę F.**

- A. Rzeki w Polsce charakteryzuje zasilanie śnieżno - deszczowe. ....
- B. Największe jeziora w tym j. Śniardwy są pochodzenia polodowcowego rynnowego. ....
- C. Polska leży w strefie gleb bielcowych i brunatnych. ....
- D. Puszcze to lasy z przewagą drzew liściastych. ....
- E. Najgłębszym jeziorem Polski jest jezioro Hańcza. ....
- F. Najstarszym Parkiem Narodowym Polski jest Tatrzański PN. ....
- G. Bielice i gleby górskie to gleby bardzo żyzne. ....
- H. Urodzajne gleby rzeczne – mady występują między innymi na Żuławach Wiślanych. ....

Zadanie 16. (2 pkt)

Na mapie Polski zaznaczono wybrane parki narodowe. Wykonaj poniższe polecenia.

Podaj nazwę najmłodszego parku narodowego oraz literę, którą zaznaczono ten park na mapie.

nazwa .....

litera .....

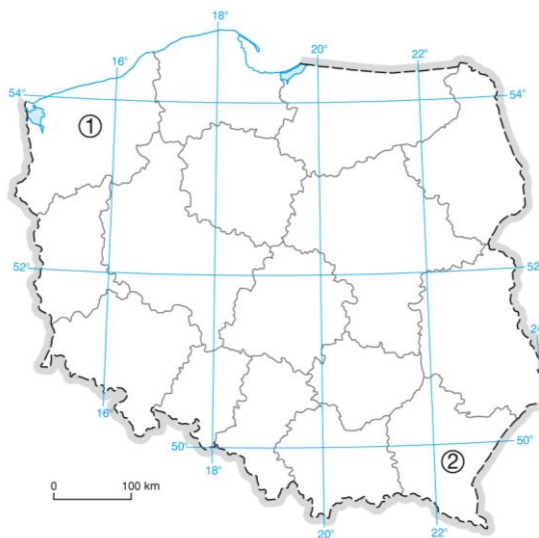
Podaj nazwę parku narodowego położonego najbliżej Warszawy oraz literę, którą zaznaczono ten park na mapie.

nazwa .....

litera .....

Zadanie 17. (4 pkt)

Na podstawie mapy konturowej Polski zamieszczonej poniżej wykonaj polecenia.

A. Rozpoznaj województwa oznaczone na mapie cyframi 1 i 2. Podaj ich nazwy oraz nazwy ich stolic.

województwo 1 ..... – .....

województwo 2 ..... – .....

B. Zamaluj na mapie obszar województwa opolskiego.

C. Podaj nazwę województwa, które z województwem świętokrzyskim graniczy od południa.

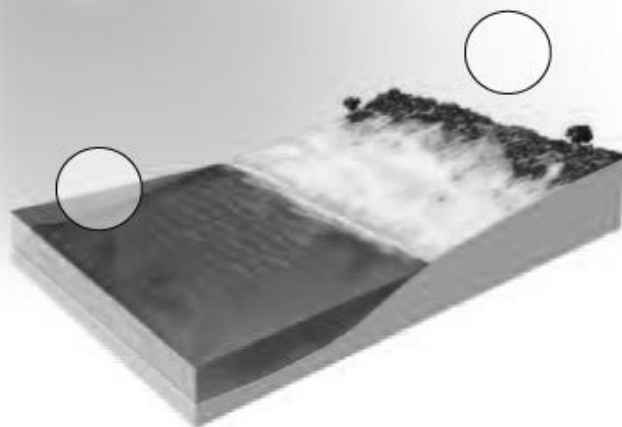
.....

Zadanie 18. (2 pkt)

Na podstawie poniższej ilustracji wykonaj polecenia dotyczące bryzy dziennej.

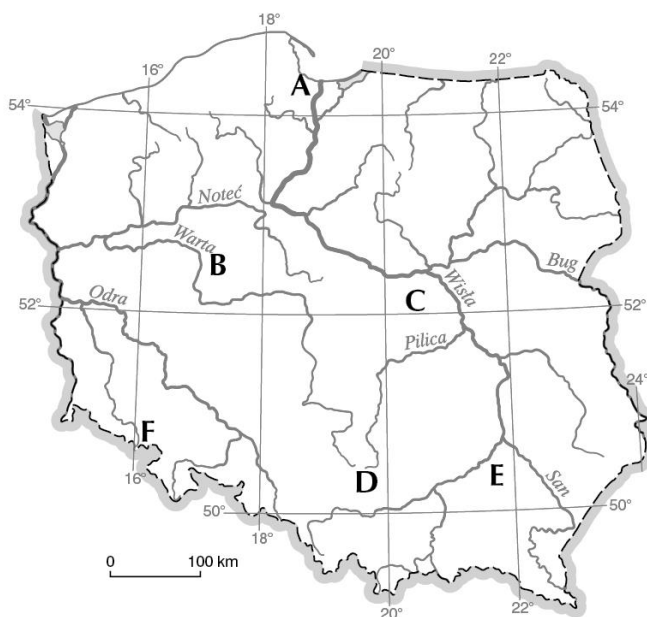
A. Wpisz we właściwe miejsca na schemacie symbole ośrodków barycznych (W – wyż, N – niż).

B. Zaznacz strzałką kierunek wiania.

Zadanie 19. (3 pkt)

Przyporządkuj nazwom wymienionych w zadaniu krain geograficznych litery, którymi zaznaczono ich położenie na mapie.

Pobrzeże Gdańskie .....

Kotlina Sandomierska .....

Wyżyna Krakowsko-Częstochowska .....

Nizina Mazowiecka .....

Sudety .....

Pojezierze Wielkopolskie .....

Zadanie 20. (4 pkt)

Do podanych poniżej określeń dopisz nazwy wymienionych w zadaniu krain geograficznych, dla których są one charakterystycznym elementem krajobrazu.

Krainy: Góry Stołowe, Żuławy Wiślane, Wyż. Krakowsko – Częstochowska, Tatry,
Pobrzeże Bałtyku, Kotlina Kłodzka, Kraina Wielkich Jezior, Pieniny.

- A. Maczuga Herkulesa – .....
- B. Jaskinia Niedźwiedzia – .....
- C. Jezioro Śniardwy – .....
- D. Klif w Trzęsaczu – .....
- E. Błędne Skały – .....
- F. Delta Wisły – .....
- G. Rysy – .....
- H. Przełom Dunajca – .....

Zadanie 21. (2 pkt)

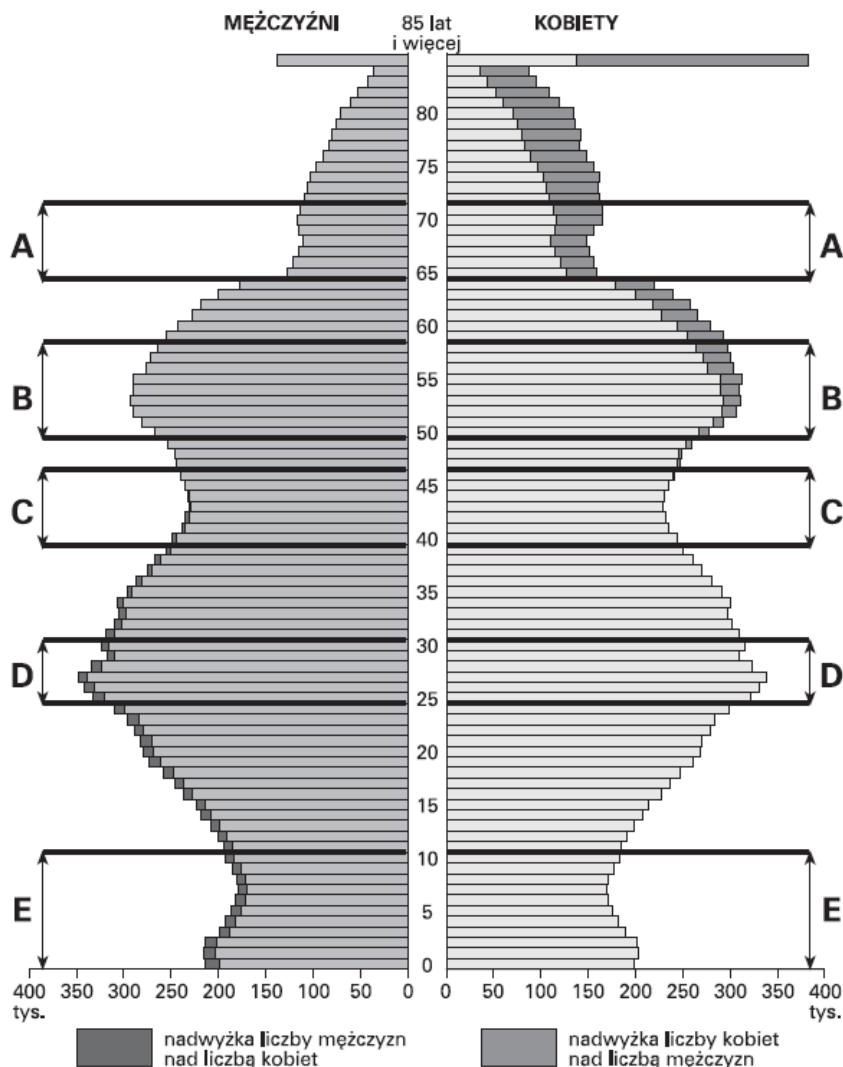
Uzupełnij tabelę. Określ rodzaj wymienionych w niej surowców mineralnych i wstaw znak X w odpowiednie rubryki.

Nazwa surowca	Rodzaj surowca			
	A	B	C	D
Węgiel kamienny				
Sól kamienna				
Piasek				
Ruda żelaza				

A. energetyczny   B. metaliczny   C. skalny   D. chemiczny

Zadanie 22. (4 pkt)

Na piramidzie wieku i płci ludności Polski z roku 2010 literami od A do E oznaczono pięć przedziałów wiekowych.

Wpisz litery, którymi oznaczono przedziały wiekowe obejmujące osoby urodzone w podanych okresach.

- a. W XXI wieku – .....
- b. W czasie niżu demograficznego połowy lat 60. XX wieku – .....
- c. W czasie wyżu kompensacyjnego po zakończeniu II wojny światowej – .....
- d. W okresie II wojny światowej – .....

Zadanie 23. (2 pkt)

Oceń prawdziwość każdego zdania. Podkreśl P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

- A. Imigrant to osoba wyjeżdżająca z danego kraju na pobyt okresowy lub stały. P / F
- B. Migracje zewnętrzne to przemieszczanie się ludności między województwami. P / F
- C. Osiedlanie się ludności wiejskiej w miastach zaliczamy do migracji wewnętrznych. P / F
- D. Wielką Brytanię zaliczamy do państw imigracyjnych. P / F

Zadanie 24. (2 pkt)

Spośród podanych obiektów podkreśl te cztery, które zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO.

- A. Wielkie Jeziora Mazurskie
- B. Zamek krzyżacki w Malborku
- C. Sanktuarium Maryjne w Licheniu
- D. Stare Miasto w Krakowie.
- E. Obóz zagłady w Oświęcimiu.
- F. Puszcza Białowieska

Zadanie 25. (1 pkt)

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania. Zespół miejski złożony z jednego miasta głównego i kilku mniejszych połączonych ze sobą funkcjonalnie nazywa się

- A. konurbacją.   B. megalopolis.
- C. aglomeracją.   D. różnie, w zależności od rejonu świata.

Zadanie 26. (1 pkt)

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

W ciągu jednego roku współczynnik przyrostu rzeczywistego w województwie łódzkim wyniósł $-3,0\%$. Oznacza to, że...

- A. na każde 100 mieszkańców przybyło 3 osoby.
- B. na każdy 1000 mieszkańców ubyło 3 osoby.
- C. na każdy 1000 mieszkańców ubyło 30 osób.
- D. na każdy 100 mieszkańców ubyło 3 osoby.

Zadanie 27. (2 pkt)

W każdym zestawieniu podkreśl nazwę jednego państwa lub jednego języka spełniającego następujące warunki:

A. Na obszarze tego państwa występują czynne wulkany.

⇒ *Polska, Islandia, Niemcy, Białoruś, Irlandia*

B. Tym językiem nie posługują się ludy romańskie.

⇒ *francuski, hiszpański, szwedzki, włoski*

C. Tym językiem nie posługują się Słowianie.

⇒ *polski, estoński, czeski, rosyjski,*

D. W tym państwie dominują wyznawcy prawosławia

⇒ *Albania, Francja, Hiszpania, Watykan, Ukraina*

Zadanie 28. (1 pkt)

Uszereguj miasta, których nazwy wymieniono poniżej, od położonego najdalej na północ (1) do położonego najdalej na południe (4).

Warszawa, Sztokholm, Lizbona, Praga

1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

Zadanie 29. (2 pkt)

Wymień trzy cechy rolnictwa państw wysokorozwiniętych (towarowego).

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 30. (1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie poniższego zdania. Kontynentem o największej liczbie ludności na świecie jest

A. Afryka.

B. Ameryka Północna

C. Azja.

D. Ameryka Południowa

Zadanie 31. (1 pkt)

Zaznacz informację odnoszącą się do cyrkulacji monsunowej.

- A. Bardzo gwałtowny wiatr tworzący się w układach niskiego ciśnienia.
- B. Wiatr sezonowo zmienny. Latem wieje z nad morza/oceanu w stronę lądu a zimą z lądu w stronę morza/oceanu.
- C. Wiatr suchy, porywisty, wiejący w górach głównie na przełomie zimy i wiosny.
- D. Wiatr lokalny wiejący w rytmie dzień – noc.

Zadanie 32. (2 pkt)

Zaznacz dwa poprawne zdania dotyczące Bliskiego Wschodu.

- A. Kuwejt jest jednym z najbiedniejszych państw Bliskiego Wschodu.
- B. Gospodarka większości państw Bliskiego Wschodu opiera się na wydobyciu ropy naftowej i gazu ziemnego.
- C. Na terenie państw bliskowschodnich występują lasy równikowe.
- D. Na Bliskim Wschodzie nie występują konflikty zbrojne.
- E. Jemen jest jednym z najbogatszych państw Bliskiego Wschodu.
- F. Gospodarka państw Bliskiego Wschodu opiera się na wysoko zmechanizowanym rolnictwie.
- G. Na terenie państw bliskowschodnich dominuje klimat zwrotnikowy suchy.
- H. Bliski Wschód jest miejscem, gdzie narodził się hinduizm.

Zadanie 33. (1 pkt)

Zaznacz poprawne zakończenie poniższego zdania.

W krajach wysoko rozwiniętych najmniejszy odsetek ludności aktywnej zawodowo pracuje w

- A. rolnictwie.
- B. przemyśle.
- C. usługach.

Zadanie 34. (2 pkt)

Podaj przyczynę (po jednej) małej gęstości zaludnienia wymienionych poniżej regionów świata.

- A. Sahara .....
- B. Himalaje .....
- C. Antarktyda .....

Zadanie 35. (1 pkt)

Podaj termin określający gwałtowny, długotrwały wzrost liczby ludności spowodowany wysokim wskaźnikiem urodzeń i jednoczesnym spadkiem wskaźnika zgonów.

.....

Zadanie 36. (14 pkt)

Podaj nazwy następujących obiektów geograficznych. Rozpoznane obiekty zaznacz na mapce konturowej świata literami od A do F.

A. Kanał łączący Morze Karaibskie z Oceanem Spokojnym. ....

B. Ocean, na którym leżą m.in. wyspy: Islandia, Kanaryjskie, ...

C. Akwen wodny do którego uchodzi Nil. ....

D. Największa wyspa świata. ....

E. Najdłuższa rzeka świata. ....

F. Największe jezioro świata .....

G. Najgłębsze jezioro świata. ....

H. Najdłuższa rzeka Europy. ....

I. Zatoka leżąca pomiędzy Półwyspem Indyjskim a Półwyspem Indochińskim. ....

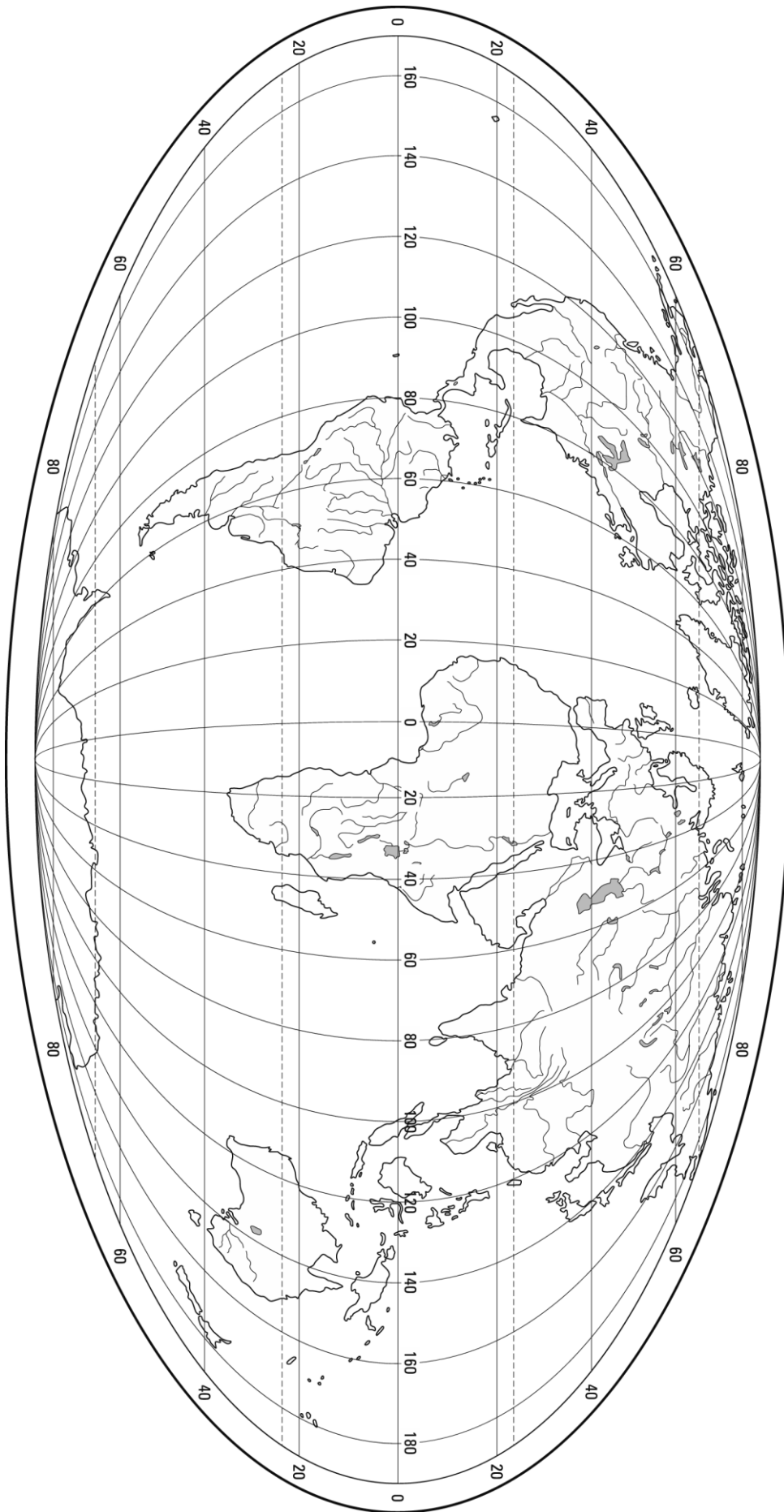
J. Najwyższe góry Ameryki Południowej. ....

K. Zatoka, do której uchodzi rzeka Missisipi. ....

L. Morze na którym leżą m.in. takie wyspy jak Kuba, Jamajka, Haiti. ....

M. Największa wyspa Afryki. ....

N. Największa pustynia Afryki. ....

Zadanie 37 (2 pkt)

Podkreśl 4 zdania zawierające prawdziwe informacje dotyczące Sahelu.

- A. Obejmuje obszar położony na południowym skraju Sahary.
- B. Opady atmosferyczne rozłożone są równomiernie w ciągu roku.
- C. Występuje tam proces pustynnienia.
- D. Podstawową formą gospodarowania jest uprawa cytrusów.
- E. Obejmuje obszar położony wzdłuż zwrotnika Koziorożca.
- F. Odznacza się występowaniem bardzo skąpych, sezonowych opadów atmosferycznych.
- G. Odznacza się gorącym i wilgotnym klimatem oraz bujną roślinnością.
- H. Podstawową formą gospodarowania jest pasterstwo koczownicze.

Zadanie 38 (2 pkt)

Spośród wymienionych poniżej rejonów Afryki zaznacz trzy najslabiej zaludnione.

- A. dolina rzeki Niger,
- B. Wyżyna Wschodnioafrykańska,
- C. kotlina Kalahari,
- D. Sahara,
- E. Namib.
- F. delta Nilu.

Zadanie 39 (3 pkt)

Podkreśl poprawne informacje w poniższych zdaniach.

- A. Większość Australijczyków żyje *w miastach / na wsi*.
- B. Ponad połowę powierzchni Związku Australijskiego zajmują *grunty orne / łąki i pastwiska*.
- C. Australia jest największym producentem i eksporterem *mięsa / owczej wełny* na świecie.
- D. Stolicą Australii jest *Sydney / Canberra*.
- E. Rdzenną ludność Australii stanowią *Aborygeni / Kreole*.
- F. W centralnej Australii dominują rzeki *okresowe i epizodyczne / stałe*.

Zadanie 40 (2 pkt)

Wpisz przy zdaniach dotyczących Antarktyki literę A, a przy zdaniach dotyczących Arktyki – literę B.

- A. Jej umowną granicę stanowi równoleżnik 66°33'N. ...
- B. Żyją tam niedźwiedzie polarne. ...
- C. Jej umowną granicę wyznacza równoleżnik 60°S. ...
- D. Żyją tam pingwiny. ...

Zadanie 41 (1 pkt)

Dokończ zdanie.

Metysi to potomkowie przedstawicieli białej oraz ..... odmiany człowieka.

Zambosi to potomkowie przedstawicieli odmiany czarnej i .....

Zadanie 42 (2 pkt)

Podaj trzy przyczyny wylesiania Amazonii.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....